

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
МОРСЬКИЙ КОЛЕДЖ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СУДНОВОДІННЯ НА МОРСЬКИХ ШЛЯХАХ»

Галузь знань   27 Транспорт
Спеціальність   271 Річковий та морський транспорт
Кваліфікація   3142 Штурман
Освітньо-
кваліфікаційний рівень   молодший спеціаліст

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченого ради ХДМА

Протокол № 1

від «31» 08 2018 р.

Вчений секретар Г.С. Соловей

Освітньо-професійна програма вводиться
в дію з 1 вересня 2018 року

Введено в дію наказом по ХДМА

від «04» 09 2018 р. № 243

Ректор ХДМА В.В. Чернявський

Херсон - 2018

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
підготовки молодшого спеціаліста

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>27 Транспорт</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>271 Річковий та морський транспорт</u>
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	<u>Судноводіння на морських шляхах</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>3142 Штурман</u>

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор ХДМА
Л.Б. Куликова
«23» 08 2018р.

Начальник Морського коледжу
ХДМА
В.М. Гусєв
«23» 08 2018р.

Перший заступник
начальника МК ХДМА
Р.М. Левківський
«23» 08 2018р.

СХВАЛЕНО

Навчально-методичною радою
Морського коледжу ХДМА
протокол №1 від 29.08.2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

1	Гусєв Віктор Миколайович	Кандидат технічних наук, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, начальник Морського коледжу Херсонської державної морської академії
2	Дудова Діна Олександрівна	Спеціаліст вищої категорії, голова циклової комісії судноводійних дисциплін Морського коледжу Херсонської державної морської академії, викладач
3	Коршиков Юрій Степанович	Спеціаліст вищої категорії, викладач Морського коледжу Херсонської державної морської академії
4	Дуля Альона Валентинівна	Спеціаліст вищої категорії, завідувач лабораторією Морського коледжу Херсонської державної морської академії
5	Корж Анатолій Карпович	Спеціаліст вищої категорії, викладач–методист, викладач Морського коледжу Херсонської державної морської академії
6	Сокол Альона Олександрівна	Спеціаліст вищої категорії, викладач–методист, голова циклової комісії дисциплін екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці Морського коледжу Херсонської державної морської академії, викладач
7	Левківський Руслан Миколайович	Спеціаліст першої категорії, перший заступник начальника Морського коледжу Херсонської державної морської академії
8	Федоров Анатолій Федорович	Спеціаліст першої категорії, викладач Морського коледжу Херсонської державної морської академії
9	Гроза Едуард Олександрович	Спеціаліст першої категорії, викладач Морського коледжу Херсонської державної морської академії

Профіль освітньо-професійної програми

**зі спеціальністі
за освітньою програмою**

271 Річковий та морський транспорт
Судноводіння на морських шляхах

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу	Морський коледж Херсонської державної морської академії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь фахової передвищої освіти «молодший спеціаліст» Кваліфікація: 3142 Штурман
Офіційна назва освітньої програми	Судноводіння на морських шляхах
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом молодшого спеціаліста. 180 кредитів ЄКТС Термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія НД № 2296090 Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 року
Цикл/рівень	рівень фахової передвищої освіти (молодший спеціаліст) – 5 рівень НРК
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, базової загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2028 рік
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	kmc.ks.ua
2 – Мета освітньої програми	
Набуття здобувачами фахової передвищої освіти знань, розумінь, умінь та інших компетентностей, необхідних для зайняття посад: другий помічник капітана (на суднах внутрішнього плавання), третій помічник капітана (на суднах внутрішнього плавання), штурман, шкіпер, шкіпер рейду, багермейстер, стивідор; роботи на підприємствах, установах та організаціях, що забезпечують експлуатацію флоту, управління рухом суден та безпеку судноплавства; продовження навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, освітня програма (за наявності))	<p>Об'єкти діяльності: судна та плавбази; системи управління рухом морських та річкових транспортних засобів; системи забезпечення безпеки судноплавства.</p> <p>Об'єкти вивчення: процеси судноводіння, навігаційне обладнання, системи та процеси навігаційного обслуговування; методи обробки та розміщення вантажів на суднах; технічні системи та комплекси суден (суднові механічні системи, електрообладнання і електронна апаратура та системи управління, системи радіозв'язку); методи експлуатації суден та їх систем, операціями суден; організація роботи екіпажів та піклування про людей на суднах; системи управління рухом суден; системи забезпечення безпеки судноплавства.</p> <p>Цілі навчання: набуття здобувачами фахової передвищої освіти знань, розумінь, умінь та інших</p>

	<p>компетентностей, необхідних для зайняття посад осіб обслуговуючого складу морських та річкових суден роботи на підприємствах, установах та організаціях, що забезпечують експлуатацію флоту, управління рухом суден та безпеку судноплавства; продовження навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <p>базується на теорії та будові судна; механічній та електричній інженерії; англійській мові за професійним спрямуванням; навігації та лоції; управлінні судном та практиці несення штурманської вахти; морехідній астрономії; морському праві; метеорології і океанографії; технології перевезення вантажів та комерційній експлуатації суден; навігаційних інформаційних системах, використанні радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки при розходженні суден; електрорадіонавігаційних приладах та системах; менеджменті морських ресурсів; захисті навколишнього середовища; безпеці життедіяльності та основах охорони праці; глобальному морському зв'язку для пошуку і рятування.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Особливості програми	Необхідність проведення навчальних та виробничих практик на суднах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Освітні програми спрямовані на працевлаштування випускників на суднах та підприємствах річкового та морського транспорту і дозволяють обійтися, зокрема, такі посади: другий помічник капітана (на суднах внутрішнього плавання), третій помічник капітана (на суднах, внутрішнього плавання), штурман, шкіпер, шкіпер рейду, багермейстер, стивідор; стивідор у найважливіших морських портах.
Подальше навчання	Навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції (мультимедійні лекції), практичні заняття, лабораторні заняття, семінари, практична підготовка (навчальна та виробнича практика), електронне навчання, самостійне навчання, індивідуальні заняття (консультації).
Оцінювання	До основних форм, які використовуються для оцінки компетентностей студентів належить тестування. Ефективним засобом оцінювання сформованості компетентностей є технологічний інструментарій Moodle. Усні та письмові екзамени, заліки, захист звіту з практики, захист курсових робіт (проектів), атестація здобувачів освіти екзаменаційною комісією.
6 – Програмні компоненти	
Інтегральна компетентність	Здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання та

	<p>контролювати інших осіб у певних ситуаціях у сфері судноплавства та суднової інженерії, що передбачає застосування теорії і методів, наук про устрій судна, навігацію, основ механічної та електричної інженерії, експлуатацію та ремонт засобів транспорту.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>Здатність з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в суспільних та історичних подіях, розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики).</p> <p>Розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.</p> <p>Здатність до навчання впродовж життя, до наполегливості у досягненні мети, до турботи про якість виконаної роботи.</p> <p>Здатність до критики й самокритики, адаптивності й комунікабельності, толерантності.</p> <p>Здатність до системного мислення, креативності.</p> <p>Здатність до екологічної грамотності, прихильності безпеці та активної участі в поліпшенні стану довкілля.</p> <p>Базові уявлення про основи філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p> <p>Базові знання фундаментальних розділів математики, в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в морській професії.</p> <p>Базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.</p> <p>Базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін.</p> <p>Базові знання в галузі, необхідні для освоєння професійних дисциплін.</p> <p>Здатність до письмової та усної комунікації в професійному середовищі державною та іноземною мовами.</p> <p>Здатність до пошуку, дослідження та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних задач.</p> <p>Базові знання про основи екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці.</p> <p>Базові знання з будови, устроїв, систем судна та їх експлуатації, морехідних якостей і міцності суден.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>Загально-фахові компетентності</p> <p>Забезпечення виконання вимог стосовно запобігання</p>

забрудненню.

Використання Стандартного морського розмовника IMO та використання англійської мови у письмовій та усній формі.

Підтримання судна в морехідному стані.

Використання систем внутрішньо-суднового зв'язку.

Запобігання пожеж та боротьба з пожежами на судні.

Експлуатація комп'ютерів та комп'ютерних мереж на судні.

Використання рятувальних засобів.

Застосування засобів першої медичної допомоги на суднах.

Застосування навичок керівника та вміння роботи у команді.

Внесок у безпеку персоналу та судна.

Базові знання конструкції і принципів дії електричних машин та радіоелектронних приладів в яких використовуються різні системи автоматичного управління, зміни режиму роботи, від параметрів сигналу, способи цифрової обробки сигналу.

Базові знання сучасних можливостей правильного врахування гідрометеорологічних умов.

Базові знання міжнародного морського права та морського законодавства України.

Здатність використовувати нормативну документацію, якісно та своєчасно оформлювати ділові документи.

Здатність користуватися комп'ютером, застосовуючи сучасні інформаційні технології для виконання практичних завдань з професійної діяльності.

Фахові компетентності:

Знання з геометричного моделювання об'єктів та процесів.

Планування і проведення переходу та визначення місцезнаходження.

Несення безпечної навігаційної вахти.

Використовування радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки для забезпечення безпеки плавання.

Використання електронно- картографічних навігаційних інформаційних систем для забезпечення безпеки плавання.

Дії під час аварій.

Дії під час отримання сигналу лиха на морі.

Передача та отримання інформації за допомогою візуальних сигналів.

Маневрування судна.

Нагляд за завантаженням, розміщенням, кріпленням, доглядом під час рейсу та розвантаженням вантажів.

Перевірка та повідомлення про дефекти та пошкодження у вантажних приміщеннях, на кришках

люків і в баластних танках.

Освітня програма повинна забезпечувати набуття здобувачами вищої освіти компетентностей відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками та Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками, а саме - стандартів компетентності, встановлених правилами II/1, Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками та вимог щодо практичної підготовки, встановлених правилом II/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.

7 – Програмні результати навчання

Успішне завершення програми передбачає здобуття особою, якій присвоюється кваліфікація, знань, умінь та навичок, необхідних для розв'язування спеціалізованих професійних задач з навігації та управління морськими суднами, управління технічними системами та комплексами морських суден, експлуатації суднового електрообладнання і засобів автоматики.

Молодший спеціаліст, використовуючи знання основ Конституції України та вимоги нормативних актів трудового законодавства і етики виробничих відносин, повинен вміти: приймати організаційні та технічні рішення з питань своєї діяльності; розуміти свої громадські права, свободи і обов'язки; аналізувати явища суспільного життя, орієнтуватися у багатогранному світі суспільства; володіти методологією та методами пізнання користі та шкідливості при розробці екологічних заходів.

Молодий спеціаліст, використовуючи знання Закону України «Про охорону праці, основи безпеки життєдіяльності і безпеки праці в галузі» повинен вміти: дотримуватись норм здорового способу життя; створювати належні культурно- побутові умови; аналізувати специфіку соціальних і соціально-психологічних явищ і процесів у трудовому колективі.

Враховуючи ступеневу систему освіти для подальшого навчання і підвищення своєї кваліфікації молодий спеціаліст повинен вміти: підвищувати свою освіту шляхом самоосвіти, творчого поглиблення професійних знань з використанням сучасних інформаційних технологій; збагачувати власну духовну культуру шляхом вдосконалення культурно-освітніх знань; творчо, працювати над оволодінням методами пізнання у вирішенні професійних завдань та останніх досягнень; читати технічні тексти, відповідати на професійні запитання, користуватись сучасними формами навчання.

В умовах виробничої або побутової діяльності за результатами аналізу продуктів власної діяльності та самоспостережень за емоціями, почуттями, станом і характером перебігу пізнавальних процесів, що супроводжують діяльність молодшого спеціаліста, він повинен вміти: давати критично раціональну оцінку своїм професійним діям та соціальній поведінці у виробничому підрозділі; давати критично раціональну оцінку соціально-трудових відносин у виробничому підрозділі логічно і послідовно робити аналіз своїх професійних обов'язків.

При здійсненні виробничої або соціальної діяльності, молодий спеціаліст повинен вміти: добирати відповідні терміни оформлення технічної документації, звітів; користуватися основними правилами оформлення ділових паперів і технічної документації, обґруntовувати свій світогляд, громадську позицію, оцінку подій, якості виконання професійних обов'язків; аналізувати соціально-значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя; володіти методологією та методами творчої діяльності при вирішенні професійних завдань; формувати та відстоювати свою оцінку роботи

трудового колективу.

В умовах виробничої або побутової діяльності, з урахуванням мети спільноти діяльності на основі усвідомлених цілей власної діяльності та її структури, за допомогою спостережень за ознаками: міжособистісних відносин, молодший спеціаліст повинен вміти: дотримуватись норм сучасної літературної мови; точно, послідовно і логічно, формувати думки; діагностувати стан соціально-психологічного клімату у виробничому підрозділі, можливі причини конфліктів, соціальні резерви покращення клімату колективу; володіти методологією організації міжлюдських відносин у виробничому підрозділі та побутових умовах.

Користуючись знанням Конституції України, законодавства України молодший спеціаліст повинен вміти: аналізувати соціально значущі проблеми і факти професійних відносин в трудовому підрозділі та вносити раціональні пропозиції щодо їх вдосконалення: бути наполегливим при внесенні професійних пропозицій та розв'язування спірних питань.

В умовах виробничої або побутової діяльності на основі професійних знань молодший спеціаліст повинен вміти: професійно обґрунтовувати свої фахові дії; вносити пропозиції щодо вдосконалення своїх професійних обов'язків.

На основі законодавства, правових і культурних відносин в колективі молодший спеціаліст повинен вміти: толерантно ставитись до протилежних думок, брати участь у дискусіях, критично ставитись до тенденційної інформації; вести бесіду в обсязі необхідного спілкування в соціально-побутовій, культурній та професійній сферах.

Користуючись знаннями основ екології та безпеки життєдіяльності молодий спеціаліст повинен вміти: орієнтуватись в проблемах екологічного забруднення біосфери та знати методи його попередження; здійснювати аналіз технологічних процесів за фахом з метою зменшення негативного впливу на біосферу; професійними діями попереджувати забруднення біосфери експлуатаційними матеріалами галузі; впроваджувати заходи по утилізації відходів виробництва, які утворюються при виконанні фахових робіт.

На базі знань соціально-гуманітарних дисциплін молодий спеціаліст повинен вміти: розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, її сутність, структуру, функції та орієнтуватися в політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі; формувати та чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави; користуватись історичними джерелами та довідковими матеріалами з історії України; давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних сил з позицій загальнонаціональних інтересів України; орієнтуватись в проблемах розподілу влади, формах державного управління; дати тлумачення особливостей формування і розвитку товарно-грошових відносин в умовах економіки України, її інтеграції в систему міжнародного розподілу влади, приймати рішення по застосуванню професійних знань в інтересах незалежності України.

На базі знань вищої математики, фізики, теоретичної механіки молодий спеціаліст повинен вміти під контролем спеціаліста: проводити розрахунки навантажень, що виникають в процесі роботи обладнання; володіти навичками математичного моделювання, образного і логічного мислення; володіти методикою математичних розрахунків в процесі використання обладнання.

На базі знань прикладної інформатики молодий спеціаліст повинен знати: структуру ЕОМ, призначення і принцип дії основних пристрій; функціональні можливості текстового процесору і електронних таблиць; функціональні можливості окремих служб міжнародної комп'ютерної мережі Internet, правила пошуку і обробки інформації в глобальній мережі.

В процесі здобуття професійних знань та навичок молодий спеціаліст повинен вміти застосовувати: математичний апарат для розв'язання виробничо-технологічних задач; основні правила технічного креслення та комп'ютерної графіки; основні поняття зі

статики, кінематики та динаміки; основи електротехніки; основи радіотехніки та електроніки; основи метеорології та океанографії.

В процесі здобуття професійних знань та навичок молодший спеціаліст повинен вміти застосовувати: основи безпеки життєдіяльності; основи охорони праці; основи екології.

На основі отриманих знань з української мови (за професійним спрямуванням), розуміння виробничих завдань молодший спеціаліст повинен вміти: в межах професій і посадових обов'язків чітко визначати види ділової документації і користуватися нею; володіти усно та письмово державною мовою в межах своїх професійних обов'язків; логічно, точно і послідовно формулювати думки, дотримуватись норм сучасної літературної української мови; надавати необхідну професійну інформацію на основі знань української мови; використовувати основні правила оформлення ділових документів, правила ділового спілкування у виробничих колективах.

На основі отриманих знань з іноземної мови (за професійним спрямуванням), розуміння виробничих завдань молодший спеціаліст повинен вміти: володіти усно та письмово іноземною мовою в межах своїх професійних обов'язків; вести діалог на рівні ділового спілкування з професійних питань; користуватися іншомовними фаховими текстами, електронними словниками та іншомовними джерелами з фаху.

На основі базових знань з інформатики молодший спеціаліст повинен уміти: виконувати роботу на персональному комп'ютері в межах своєї професійної компетенції з використанням програмного забезпечення по оформленню звітної документації; виконувати прості розрахунки з професійно-практичної діяльності; користуватися ресурсами Internet для професійної діяльності.

У виробничих умовах, використовуючи сучасну інформацію в галузі технічної експлуатації суден, під керівництвом спеціаліста молодший спеціаліст повинен вміти проводити: пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації), приймати оперативні рішення щодо управління судном; втілювати отриману інформацію по новітнім технологіям в організаційні та технічні заходи при виконанні професійних обов'язків.

При здійсненні виробничої діяльності молодший спеціаліст під керівництвом спеціаліста повинен вміти: проводити аналіз вибору шляху судна в різних умовах плавання; проводити аналіз контролю за місцем судна в різних умовах плавання.

Уміння використовувати небесні тіла для визначення місцезнаходження судна.

Уміння визначати місцезнаходження судна за допомогою: берегових орієнтирувальних засобів навігаційного огороження, у тому числі маяків, знаків та буйів; зчислення з урахуванням вітрів, припливів та відпливів, течій та розрахованої швидкості.

Знання та вміння користування морськими навігаційними картами та посібниками, такими як лоції, таблиці припливів, повідомлення мореплавцям, навігаційні попередження, що передаються за допомогою радіо, та інформація про шляхи руху суден.

Вміння визначати місцезнаходження судна з використанням радіонавігаційних засобів.

Вміння працювати з обладнанням ехолотів та правильно застосовувати одержувану від них інформацію.

Знання принципів гіро- та магнітних компасів.

Уміння визначати поправки гіро- та магнітних компасів з використанням засобів морехідної астрономії та наземних орієнтирувальних засобів.

Знання систем управління стерном, експлуатаційних процедур та переходу з ручного на автоматичне й навпаки. Налаштування органів управління для роботи в оптимальному режимі.

Уміння використовувати та розшифровувати інформацію, отриману з суднових метеорологічних приладів.

Знання характеристик різних систем погоди, порядку передачі повідомлень та

систем запису.

Уміння застосовувати наявну метеорологічну інформацію.

Знання змісту, застосування та цілей Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками.

Знання основних принципів несення ходової навігаційної вахти.

Використання шляхів руху відповідно до Загальних положень про встановлення шляхів руху суден.

Використання інформації, отриманої з навігаційного обладнання для несення безпечної ходової навігаційної вахти.

Використання техніки судноводіння при відсутності видимості.

Використання системи передачі повідомлень відповідно до Загальних принципів систем суднових повідомлень та процедур Систем Управління Рухом Суден.

Знання принципів управління особовим складом на містку, зокрема: розподіл особового складу, покладання обов'язків і встановлення черговості використання ресурсів; ефективний зв'язок; впевненість та керівництво; досягнення та підтримка інформованості про ситуацію; урахування досвіду роботи у складі команди

Знання принципів радіолокації та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки (ЗАРП).

Вміння працювати з радіолокатором та ЗАРП, що включає: чинники, які впливають на роботу й точність; настройку індикаторів і забезпечення їх роботи; виявлення неправильних показань, хибних ехосигналів, засвічення від моря тощо, радіолокаційні маяки-відповідачі і пошуково-рятувальні транспондери.

Вміння використовувати радіолокатор та ЗАРП, що включає: дальність та пеленг; курс і швидкість інших суден; час та дистанцію найкоротшого зближення з суднами, які слідують зустрічними курсами, або тими, які пересікаються чи обганяють; розпізнавання критичних ехосигналів; виявлення зміни курсу та швидкості інших суден; вплив зміни курсу та/або швидкості свого судна; застосування Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками; техніку радіолокаційної прокладки та концепції відносного та істинного рухів; паралельну індексацію.

Знання основних типів ЗАРП, їхні характеристики відображення, експлуатаційні вимоги та небезпека надмірної довіри ЗАРП.

Уміння користуватися ЗАРП, розшифровувати та аналізувати отриману інформацію, зокрема: роботу системи та її точність, можливості спідкування та обмеження, а також затримки, пов'язані з обробкою даних; використання експлуатаційних попереджень та перевірок системи; методи захвату цілі та їхні обмеження; істинні та відносні вектори, графічне представлення інформації про ціль та небезпечні райони; отримання та аналіз інформації, критичних ехосигналів, заборонених районів та імітацій маневрів.

Знання можливостей та обмежень роботи ЕКНІС, зокрема: глибоке розуміння даних Електронної Навігаційної Карти (ЕНК), точності даних, правил подання варіантів відображення та інших форматів карти; небезпека надмірної довіри; знання функцій ЕКНІС, які необхідні згідно чинними експлуатаційним вимогам.

Знання з експлуатації ЕКНІС, тлумачення та аналіз отриманої інформації, у тому числі: використання функцій, інтегрованих з іншими навігаційними системами в різних установках, включаючи належне функціонування і регулювання бажаних налаштувань; безпечне спостереження і коригування інформації, включаючи положення свого судна; відображення морського району; режим і орієнтацію; відображені картографічні дані; спостереження за маршрутом; інформаційні відображення, створені користувачем; контакти (якщо є взаємодія з АІС і / або радіолокаційним спостереженням) і функції радіолокаційного накладення (якщо є взаємодія); підтвердження місцезнаходження судна за допомогою альтернативних засобів; ефективне використання налаштувань для забезпечення відповідності з експлуатаційними процедурами, у тому числі параметри аварійної сигналізації для попередження посадки на міліну, при наближенні до

навігаційних небезпек та особливих районів, повноту картографічних даних і поточний стан карт, а також заходи щодо резервування; регулювання настроїок і значень у відповідності з поточними умовами; інформованість про ситуацію при використанні ЕКНІС, включаючи безпечні води і наближення до небезпек, нерухомих і дрейфуючих; картографічні дані та вибір масштабу, прийнятність маршруту, виявлення об'єктів і управління, а також інтеграцію датчиків.

Знання заходів застереження для захисту та безпеки пасажирів під час аварійних ситуацій.

Знання першочергових дій після зіткнення або посадки на міліну; початкова оцінка пошкодження та боротьба за живучість.

Розуміння процедур, які необхідно виконувати під час порятунку людей у морі; надання допомоги судну, що зазнає лиха під час аварій, які виникають у порту.

Знання змісту Керівництва з Міжнародного авіаційного та морського пошуку та порятунку.

Знання англійської мови, що дозволяє особі командного складу використовувати карти та інші навігаційні посібники, розуміти метеорологічну інформацію та повідомлення стосовно безпеки та експлуатації

Здатність використовувати Міжнародний звід сигналів.

Здатність передавати та приймати світлові сигнали лиха СОС за допомогою азбуки Морзе, як зазначено у Додатку IV до Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками, та додатку 1 до Міжнародного зводу сигналів, а також візуальні однолітерні сигнали, що також зазначено у Міжнародному зводі сигналів.

Знання впливу водотоннажності, осадки, диференту, швидкості та запасу води під кілем на діаметр циркуляції та гальмівний шлях.

Знання впливу вітру та течії на керування судном.

Знання маневрів та процедур під час порятунку людини за бортом.

Знання ефекту просідання, впливу мілководдя і т.п.

Знання належних процедур постановки на якір та швартування.

Знання впливу вантажу, зокрема вантажів великої ваги, на мореплавність та остойність судна.

Знання безпечної обробки, розміщення та кріплення вантажів, зокрема навалочних вантажів, а також небезпечних та шкідливих вантажів, та їхній вплив на безпеку людського життя й судна.

Уміння встановлювати й підтримувати ефективний зв'язок під час завантаження та розвантаження.

Знання та вміння пояснити, де шукати пошкодження та дефекти, що найчастіше спричиняються: 1) операціями з завантаження та розвантаження; 2) корозією; 3) суворими погодними умовами.

Вміння визначити, які частини судна необхідно оглянути кожний раз для того, щоб всі частини судна були оглянуті за певний період.

Виявлення елементів конструкції судна, які мають вирішальне значення для його безпеки.

Визначення причин корозії у вантажних приміщеннях та баластних танках, а також яким чином можливо визначити та попередити корозію.

Знання процедур проведення перевірок.

Вміння пояснити, яким чином забезпечити надійне виявлення дефектів та пошкоджень.

Розуміння мети «Розширеної програми огляду».

Знання заходів застереження, яких необхідно вживати для запобігання забрудненню морського середовища.

Знання заходів з боротьби із забрудненнями та все пов'язане з цим обладнання.

Розуміти важливість запобіжних заходів для охорони морського середовища.

Знання та застосування інформації про остигність, посадку та напруження; діаграм та пристрій для розрахунку напружень корпусу.

Розуміння основних заходів, яких необхідно вживати у випадку часткової втрати плавучості у непошкодженному стані.

Розуміння основних принципів водонепроникності.

Знання основних елементів конструкції судна та правильних назв частин їх.

Уміння організовувати навчання з боротьби з пожежею.

Знання видів та хімічної природи загоряння.

Знання систем пожежогасіння.

Знання дій, які повинні вживатися у випадку пожежі, пожежі паливних систем.

Вміння організовувати навчання із залишення судна та вміння управляти рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для їхнього спуску на воду, а також користуватися обладнанням для них, зокрема радіообладнанням рятувальних засобів, супутниковими АРБ, пошуковими та рятувальними транспондерами, гідрокостюмами й термозахисними засобами.

Практичне застосування медичних керівництв та медичних консультацій, отриманих за допомогою радіо, зокрема вміння вжити ефективних заходів на основі таких знань під час нещасних випадків або захворювань, типових для суднових умов.

Знання способів особистого виживання.

Знання способів запобігання пожежі та вміння боротися з вогнем і гасити пожежі

Знання прийомів першої допомоги.

Знання особистої безпеки та громадських обов'язків.

Знання відповідних конвенцій IMO, які стосуються охорони людського життя на морі та охорони морського середовища.

Знання питань управління персоналом судна та його підготовки.

Знання відповідних міжнародних морських конвенцій та рекомендацій, а також національного законодавства.

Уміння застосовувати методи управління задачами та робочим навантаженням, у тому числі: планування та координація; призначення персоналу; обмеження часу та ресурсів; визначення черговості.

Знання методів ефективного управління ресурсами та вміння їх застосовувати: розподіл особового складу, покладання обов'язків і встановлення черговості використання ресурсів; ефективний зв'язок на судні та на березі; прийняття рішень з урахуванням досвіду роботи в команді; впевненість та керівництво, у тому числі мотивація; досягнення та підтримка інформованості про ситуацію.

Знання методів прийняття рішень та уміння їх застосовувати: оцінка ситуації та ризику; виявлення і розгляд вироблених варіантів; вибір курсу дій; оцінка ефективності результату.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Педагогічні працівники, які забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної діяльності та досвід практичної роботи. До освітнього процесу закладу освіти залучаються висококваліфіковані фахівці морської галузі – капітани далекого плавання, старші помічники капітана. Практикується поєднання викладацької діяльності таких фахівців в закладі освіти та їх роботи на флоті відповідно до укладених контрактів з судновласниками або крюїнговими компаніями. З метою підвищення фахового рівня усі педагогічні
----------------------	--

	працівники один раз на п'ять років проходять стажування (підвищення кваліфікації), у тому числі за кордоном.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом усього циклу підготовки за освітньою програмою.</p> <p>Стан приміщень засвідчено санітарно-технічним актом на відповідність приміщень нормативним вимогам. закладі освіти створено лабораторно-тренажерний комплекс для підготовки фахівців, конкурентоспроможних на світовому ринку праці. Наявність тренажерного комплексу та лабораторій дають можливість здобувачам освіти під час проходження практики в реальних умовах використовувати отримані теоретичні знання, мати можливість вивчити питання, пов'язані з професійною підготовкою, та вдосконалити практичні навички відповідно до фахових компетентностей, що значною мірою підвищує конкурентоспроможність випускників Морського коледжу Херсонської державної морської академії.</p> <p>Навчально-лабораторна і тренажерна бази відповідають вимогам Міжнародної морської організації (IMO) та Міжнародної Конвенції ПДНВ 78.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечні електронні ресурси, фахові видання, електронні навчальні курси із можливістю дистанційного навчання та самостійної роботи.

2.Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
НОРМАТИВНА ЧАСТИНА			
Цикл загальної підготовки			
ЗП 1.1.1	Вища математика	3,5	екзамен
ЗП 1.1.2	Фізика та основи теоретичної механіки	6,0	зalік
ЗП 1.1.3	Радіоелектроніка і електроніка з елементами електротехніки	3,0	зalік
ЗП 1.1.4	Фізичне виховання	4,5	зalік
ЗП 1.1.5	Нарисна геометрія та інженерна графіка	1,5	зalік
ЗП 1.1.6	Основи екології та охорони навколошнього середовища	1,5	зalік
ЗП 1.1.7	Українська мова за професійним спрямуванням	1,5	екзамен
ЗП 1.1.8	Інформаційні технології	3,0	зalік
ЗП 1.1.9	Основи суспільних наук	6,0	зalік
ЗП 1.1.10	Історія та культура України	3,0	зalік
ЗП 1.1.11	Англійська мова за професійним спрямуванням	6,0	екзамен
Цикл професійної підготовки			
ПП.1.2.1	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	5,5	екзамен
ПП.1.2.2	Метеорологія і океанографія	3	зalік
ПП.1.2.3	Морське право	1,5	зalік
ПП.1.2.4	Теорія та будова судна	4	екзамен
ПП.1.2.5	Навігація та лоція	7	екзамен
ПП.1.2.6	Морехідна астрономія	3	екзамен
ПП.1.2.7	Управління судном та практика несення штурманської вахти	8	екзамен
ПП.1.2.8	Електрорадіонавігаційні прилади та системи	4,5	зalік
ПП.1.2.9	Технологія перевезення вантажів та комерційна експлуатація суден	3,5	зalік
ПП.1.2.10	Навігаційні інформаційні системи, використання радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки при розходженні суден	4	зalік
ПП.1.2.11	Охорона праці в галузі та охоронні заходи на судні	3	зalік
ПП.1.2.12	Менеджмент морських ресурсів	1,5	зalік
ПП.1.2.13	Навчальна практика	22,5	
ВАРИАТИВНА ЧАСТИНА			
(Дисципліни самостійного вибору закладу освіти)			
ВП.1.1.1	Вступ до спеціальності	1,5	зalік
ВП.1.1.2	Географія морського судноплавства	1,5	зalік
ВП.1.1.3	Магнітні компаси	2	зalік

ВП.1.1.4	Глобальний морський зв'язок для пошуку та рятування	2,5	залік
ВП.1.1.5	Виробнича практика	55,5	залік
	Екзаменаційна сесія	4,5	
	Атестація здобувачів освіти	2	
	Кредити	180	

2.2. Структурно- логічна схема

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Загальний обсяг год.	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
I курс, I семестр				
ВП 1.2.15	Вступ до спеціальності	1,5	45	залік
II курс, I семестр				
ЗП 1.1.2	Фізика та основи теоретичної механіки	6	180	залік
ЗП 1.1.4	Фізичне виховання	1,5	45	залік
ЗП 1.1.11	Англійська мова за професійним спрямуванням	2	60	залік
ЗП 1.1.5	Нарисна геометрія та інженерна графіка	1,5	45	залік
ПП.1.2.1	Безпека життедіяльності та основи охорони праці	5,5	165	екзамен
ВП.1.1.2	Географія морського судноплавства	1,5	45	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА СЕМЕСТР		19,5	585	
II курс, II семестр				
ЗП 1.1.1	Вища математика	3,5	105	екзамен
ЗП 1.1.3	Радіоелектроніка і електроніка з елементами електротехніки	3	90	залік
ЗП 1.1.4	Фізичне виховання	1	30	залік
ЗП 1.1.6	Основи екології та охорони навколишнього середовища	1,5	45	залік
ЗП 1.1.7	Українська мова за професійним спрямуванням	1,5	45	екзамен
ЗП 1.1.9	Основи суспільних наук	6	180	залік
ЗП 1.1.10	Історія та культура України	3	90	залік
ЗП 1.1.11	Англійська мова за професійним спрямуванням	2	60	залік
ПП.1.2.2	Метеорологія і океанографія	3	90	залік
ПП.1.2.3	Морське право	1,5	45	залік
ПП.1.2.4	Теорія та будова судна	2,5	75	залік
ПП.1.2.7	Управління судном та практика несення штурманської вахти	3	90	залік
ПП.1.2.13	Навчальна практика	9	270	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА СЕМЕСТР		40,5	1215	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА КУРС		60	1800	
III курс, I триместр				
ЗП.1.1.11	Англійська мова за професійним спрямуванням	1	30	екзамен

ЗП 1.1.4	Фізичне виховання	1	30	залік
ПП.1.2.4	Теорія та будова судна	1,5	45	екзамен, захист КП
ПП.1.2.5	Навігація та лоція	3	90	залік
ПП.1.2.6	Морехідна астрономія	1	30	залік
ПП.1.2.7	Управління судном та практика несення штурманської вахти	1	30	залік
ПП.1.2.8	Електрорадіонавігаційні прилади та системи	2,5	75	залік
ПП.1.2.9	Технологія перевезення вантажів та комерційна експлуатація суден	2	60	залік
ВП.1.1.3	Магнітні компаси	2	60	залік
ВП.1.1.4	Глобальний морський зв'язок для пошуку та рятування	2,5	75	залік
СЕСІЯ		1,5	45	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА ТРИМЕСТР		19	570	

III курс, II триместр

ЗП 1.1.8	Інформаційні технології	3	90	залік
ЗП.1.1.11	Англійська мова за професійним спрямуванням	1	30	залік
ЗП 1.1.4	Фізичне виховання	1	30	залік
ПП.1.2.5	Навігація та лоція	2	60	екзамен
ПП.1.2.6	Морехідна астрономія	2	60	екзамен
ПП.1.2.7	Управління судном та практика несення штурманської вахти	2	60	залік
ПП.1.2.8	Електрорадіонавігаційні прилади та системи	2	60	залік
ПП.1.2.9	Технологія перевезення вантажів та комерційна експлуатація суден	1,5	45	залік
ПП.1.2.10	Навігаційні інформаційні системи, використання радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки при розходженні суден	4	120	залік
СЕСІЯ		1,5	45	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА ТРИМЕСТР		20	600	

III курс, III триместр

ПП.1.2.13	Навчальна практика	13,5	405	залік
ВП.1.1.5	Виробнича практика	7,5	225	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА ТРИМЕСТР		21	630	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА КУРС		60	1800	

IV курс, I триместр

ВП.1.1.5	Виробнича практика	19,5	585	залік
----------	--------------------	------	-----	-------

IV курс, II триместр

ВП.1.1.5	Виробнича практика	19,5	585	залік
----------	--------------------	------	-----	-------

IV курс, III триместр

ПП.1.2.5	Навігація та лоція	2	60	залік, захист КП
ПП.1.2.7	Управління судном та практика несення штурманської вахти	2	60	екзамен
ПП.1.2.11	Охорона праці в галузі та охоронні заходи на судні	3	90	залік

ПП.1.2.12	Менеджмент морських ресурсів	1,5	45	залік
ВП.1.1.5	Виробнича практика	9	270	залік
	СЕСІЯ	1,5	45	
	АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	2	60	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА ТРИМЕСТР	21	630	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НА КУРС	60	1800	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ	180	5400	

3. Форма атестації здобувачів освіти

Форми атестації здобувачів освіти	
	<p>Атестація випускників освітньої програми «Судноводіння на морських шляхах» спеціальності 271 «Річковий та морський транспорт» проводиться у формі комплексного державного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста із присвоєнням кваліфікації 3142 штурман.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентами освітньої програми «Судноводіння на морських шляхах»

Базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін	*	*	*	*		*					*	*	*	*	*	*	*				*	*
Базові знання в галузі, необхідні для освоєння професійних дисциплін.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*
Здатність до письмової та усної комунікації в професійному середовищі державною та іноземною мовами.					*			*			*	*	*	*	*	*	*				*	*
Здатність до пошуку, дослідження та оброблення інформації з різних джерел для вирішення професійних задач.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Базові знання про основи екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці.					*			*			*	*	*			*	*				*	
Базові знання з будови, устроїв, систем судна та їх експлуатації, морехідних якостей і мідності суден.											*	*	*	*	*	*	*			*	*	*
Загально-фахові компетентності:																						
Забезпечення виконання вимог стосовно запобігання забрудненню.											*			*	*			*				*
Використання Стандартного морського розмовника IMO та використання англійської мови у письмовій та усній формі.								*	*	*	*	*	*			*	*				*	*
Підтримання судна в морехідному стані.											*			*	*	*	*				*	
Використання систем внутрішньо-суднового зв'язку.															*						*	
Запобігання пожежі та боротьба з пожежами на судні.															*			*	*			*
Експлуатація комп'ютерів та комп'ютерних мереж на судні.						*					*	*	*	*	*	*	*				*	
Використання рятувальних засобів.															*			*	*			*
Застосування засобів першої медичної допомоги на суднах.																		*				*
Застосування навичок керівника та вміння роботи у команді.																		*	*			*
Внесок у безпеку персоналу та судна.																		*				*
Базові знання конструкцій і принципів дії електричних машин та радіоелектронних приладів в яких використовуються різні системи автоматичного управління, зміни режиму роботи, від параметрів сигналу, способи цифрової обробки сигналу.												*	*	*	*	*	*				*	*
Базові знання сучасних можливостей правильного врахування гідрометеорологічних умов.											*		*	*	*			*			*	*
Базові знання міжнародного морського права та морського законодавства України.											*			*			*				*	
Здатність використовувати нормативну документацію, якісно та своєчасно оформлювати ділові документи.						*		*			*		*	*			*	*				*
Здатність користуватися комп'ютером, застосовуючи сучасні інформаційні технології для виконання практичних завдань з професійної діяльності.						*					*		*	*	*	*	*				*	*
Фахові компетентності:																						
Знання з геометричного моделювання об'єктів та процесів.	*				*						*			*								
Планування і проведення переходу та визначення місцезнаходження.												*	*	*	*	*					*	
Несення безпечної навігаційної вахти.													*	*				*	*			*
Використування радіолокатора та засобів автоматичної радіолокаційної прокладки для забезпечення безпеки плавання.												*	*	*	*						*	
Використання електронно-картографічних навігаційних інформаційних систем для забезпечення безпеки плавання.													*	*	*	*					*	
Дії під час аварії. Дії під час отримання сигналу лиха на морі.														*				*	*			*
Передача та отримання інформації за допомогою візуальних сигналів.														*	*				*			*
Маневрування судна.														*	*				*	*		*
Нагляд за завантаженням, розміщенням, кріпленням, доглядом під час рейсу та розвантаженням вантажів.												*		*	*		*				*	
Перевірка та повідомлення про дефекти та пошкодження у вантажних приміщеннях, на кришках люків і в баластних танках.												*		*	*		*				*	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми «Судноводіння на морських шляхах»

навичками математичного моделювання, образного і логічного мислення; володіти методикою математичних розрахунків в процесі використання обладнання.																			
На базі знань прикладної інформатики молодший спеціаліст повинен знати:														*					
- структуру ЕОМ, призначення і принцип дії основних пристройів; функціональні можливості текстового процесору і електронних таблиць; функціональні можливості окремих служб міжнародної комп'ютерної мережі Internet, правила пошуку і обробки інформації в глобальній мережі.																			
В процесі здобуття професійних знань та навичок молодший спеціаліст повинен вміти застосовувати:																			
- математичний апарат для розв'язання виробничо-технологічних задач; основні правила технічного креслення та комп'ютерної графіки; основні поняття зі статики, кінематики та динаміки; основи електротехніки; основи радіотехніки та електроніки; основи метеорології та океанографії.	*	*	*											*		*			
В процесі здобуття професійних знань та навичок молодший спеціаліст повинен вміти застосовувати:																*			
- основи безпеки життедіяльності; основи охорони праці; основи екології.														*		*			*
На основі отриманих знань з української мови (за професійним спрямуванням), розуміння виробничих завдань молодший спеціаліст повинен вміти:																			
- в межах професій і посадових обов'язків чітко визначати види ділової документації і користуватися нею; володіти усно та письмово державною мовою в межах своїх професійних обов'язків; логічно, точно і послідовно формулювати думки, дотримуватись норм сучасної літературної української мови; надавати необхідну професійну інформацію на основі знань української мови; використовувати основні правила оформлення ділових документів, правила ділового спілкування у виробничих колективах.														*	*		*		*
На основі отриманих знань з іноземної мови (за професійним спрямуванням), розуміння виробничих завдань молодший спеціаліст повинен вміти:																			
- володіти усно та письмово іноземною мовою в межах своїх професійних обов'язків; вести діалог на рівні ділового спілкування з професійних питань; користуватися іншомовними фаховими текстами, електронними словниками та іншомовними джерелами з фаху.														*		*		*	*
На основі базових знань з інформатики молодший спеціаліст повинен уміти:														*		*		*	*
- виконувати роботу на персональному комп'ютері в межах своєї професійної компетенції з використанням програмного забезпечення по оформленню звітної документації; виконувати прості розрахунки з професійно-практичної діяльності; користуватися ресурсами Internet для професійної діяльності.														*		*		*	*
У виробничих умовах, використовуючи сучасну інформацію в галузі технічної експлуатації суден, під керівництвом спеціаліста молодший спеціаліст повинен вміти проводити:																			
- пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації), приймати оперативні рішення щодо управління судном; втілювати отриману інформацію по новітнім технологіям в організаційні та технічні заходи при виконанні професійних обов'язків.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
При здійсненні виробничої діяльності молодший спеціаліст під керівництвом спеціаліста повинен вміти:																			
- проводити аналіз вибору шляху судна в різних умовах плавання; проводити аналіз контролю за місцем судна в різних умовах плавання.														*		*		*	*
Уміння використовувати небесні тіла для визначення місцезнаходження судна.																*		*	*
Уміння визначити місцезнаходження судна за допомогою берегових орієнтирувальних знаків та маяків, відомих з урахуванням вітрів, припливів та відпливів, течій та розрахованої швидкості.														*		*		*	*
Знання та уміння користування морськими навігаційними картами та посібниками, такими як лоції, таблиці припливів, повідомлення мореплавцям, навігаційні попередження, що передаються за допомогою радіо, та інформація про шляхи руху суден.														*			*		*
Вміння визначати місцезнаходження судна з використанням радіонавігаційних засобів.														*		*		*	*
Вміння працювати з обладнанням ехолотів та правильно застосовувати одержувану від них														*			*		*

інформацію.															
Знання принципів гіро- та магнітних компасів.										*			*	*	*
Уміння визначати поправки гіро- та магнітних компасів з використанням засобів морехідної астрономії та наземних орієнтирів й ураховувати такі поправки.									*	*			*	*	*
Знання систем управління стерном, експлуатаційних процедур та переходу з ручного на автоматичне й навпаки. Налаштування органів управління для роботи в оптимальному режимі.									*				*		*
Уміння використовувати та розшифровувати інформацію, отриману з суднових метеорологічних пристрій.								*					*	*	*
Знання характеристик різних систем погоди, порядку передачі повідомень та систем запису.								*					*	*	*
Уміння застосовувати наявну метеорологічну інформацію.								*	*	*			*	*	*
Знання змісту, застосування та цілей Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками.								*					*		*
Знання основних принципів несення ходової навігаційної вахти.								*				*	*		*
Використання шляхів руху відповідно до Загальних положень про встановлення шляхів руху суден.								*				*			*
Використання інформації, отриманої з навігаційного обладнання для несення безпечної ходової навігаційної вахти.								*	*	*	*		*		*
Використання техніки судноводіння при відсутності видимості.								*				*			*
Використання системи передачі повідомень відповідно до Загальних принципів систем суднових повідомень та процедур Систем Управління Рухом Суден.								*			*		*		*
Знання принципів управління особовим складом на місці, зокрема: розподіл особового складу, покладання обов'язків і встановлення черговості використання ресурсів; ефективний зв'язок; впевненість та керівництво; досягнення та підтримка інформованості про ситуацію; урахування досвіду роботи у складі команди.								*			*	*			*
Знання принципів радіолокації та засобів автоматичної радіолокаційної проекції (ЗАРП).								*	*	*		*			*
Вміння працювати з радіолокатором та ЗАРП, що включає: чинники, які впливають на роботу й точність; настройку індикаторів і забезпечення їх роботи; виявлення неправильних показань, хибних ехосигналів, засвічення від моря тощо, радіолокаційні маяки-відповідачі і пошуково-рятувальні транспонери.								*	*	*		*		*	*
Вміння використовувати радіолокатор та ЗАРП, що включає: дальність та пеленг; курс і швидкість інших суден; час та дистанцію найкоротшого зближення з суднами, які слідують зустрічними курсами, або тими, які пересікаються чи обганяють; розпізнавання критичних ехосигналів; виявлення зміни курсу та швидкості інших суден; вплив зміни курсу та/або швидкості свого судна; застосування Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками; техніку радіолокаційної проекції та концепції відносного та істинного рухів; паралельну індексацію.							*	*	*		*		*	*	
Знання основних типів ЗАРП, їхні характеристики відображення, експлуатаційні вимоги та небезпека надмірної довіри ЗАРП.								*			*		*		*
Уміння користуватися ЗАРП, розшифровувати та аналізувати отриману інформацію, зокрема: роботу системи та її точність, можливості слідкування та обмеження, а також затримки, пов'язані з обробкою даних; використання експлуатаційних попереджень та перевірок системи; методи захвату цілі та їхні обмеження; істинні та відносні вектори, графічне представлення інформації про ціль та небезпечні райони; отримання та аналіз інформації, критичних ехосигналів, заборонених районах та імітацій маневрів.								*			*			*	
Знання можливостей та обмежень роботи ЕКНІС, зокрема: глибоке розуміння даних Електронної Навігаційної Карти (ЕНК), точності даних, правил подання варіантів відображення та інших форматів карти; небезпека надмірної довіри; знання функцій ЕКНІС, які необхідні згідно чинним експлуатаційним вимогам.								*			*		*		*
Знання з експлуатації ЕКНІС, тлумачення та аналіз отриманої інформації, у тому числі: використання функцій, інтегрованих з іншими навігаційними системами в різних установках, включаючи належне функціонування і регулювання бажаних налаштувань; безпечне спостереження і коригування інформації, включаючи положення свого судна; відображення морського району;								*	*	*		*			*

режим і орієнтацію; відображені картографічні дані; спостереження за маршрутом; інформаційні відображення, створені користувачем; контакти (якщо є взаємодія з АІС і / або радіолокаційним спостереженням) і функції радіолокаційного накладення (якщо є взаємодія); підтвердження місцезнаходження судна за допомогою альтернативних засобів; ефективне використання налаштувань для забезпечення відповідності з експлуатаційними процедурами, у тому числі параметри аварійної сигналізації для попередження посадки на міліну, при наближенні до навігаційних небезпек та особливих районів, повноту картографічних даних і поточний стан карт, а також заходи щодо резервування; регулювання настройок і значень у відповідності з поточними умовами; інформованість про ситуацію при використанні ЕКНІС, включаючи безпечні води і наближення до небезпек, нерухомих і дрейфуючих; картографічні дані та вибір масштабу, прийнятність маршруту, виявлення об'єктів і управління, а також інтеграцію датчиків.																			
Знання заходів застереження для захисту та безпеки пасажирів під час аварійних ситуацій.													*		*	*			*
Знання першочергових дій після зіткнення або посадки на міліну; початкова оцінка пошкодження та боротьба за живучість.													*	*			*		*
Розуміння процедур, які необхідно виконувати під час порятунку людей у морі; надання допомоги судну, що зазнає лиха під час аварії, які виникають у порту.													*		*	*			*
Знання змісту Керівництва з Міжнародного авіаційного та морського пошуку та порятунку.													*						*
Знання англійської мови, що дозволяє особі командного складу використовувати карти та інші навігаційні посібники, розуміння метеорологічної інформацію та повідомлення стосовно безпеки та експлуатації													*	*	*				*
Здатність використовувати Міжнародний звід сигналів.													*			*			*
Здатність передавати та приймати світлові сигнали лиха СОС за допомогою азбуки Морзе, як зазначено у Додатку IV до Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками, та додатку I до Міжнародного зводу сигналів, а також візуальні однолітерні сигнали, що також зазначено у Міжнародному зводі сигналів.													*						*
Знання впливу водотоннажності, осадки, диференту, півидкості та запасу води під кілем на діаметр циркуляції та гальмівний шлях													*			*			*
Знання впливу вітру та течії на керування судном													*			*			*
Знання маневрів та процедур під час порятунку людини за бортом													*			*			*
Знання ефекту просідання, впливу мілководдя і т.п.													*			*			*
Знання належних процедур постановки на якір та швартування.													*			*			*
Знання впливу вантажу, зокрема вантажів великої ваги, на мореплавність та остигність судна.													*	*		*			*
Знання безпечної обробки, розміщення та кріплення вантажів, зокрема навалочних вантажів, а також небезпечних та шкідливих вантажів, та їхній вплив на безпеку людського життя й судна.													*	*		*			*
Уміння встановлювати й підтримувати ефективний зв'язок під час завантаження та розвантаження.													*			*			*
Знання та вміння пояснити, де шукати пошкодження та дефекти, що найчастіше спричиняються: операціями з завантаження та розвантаження; корозією; суворими погодними умовами.													*	*	*				*
Вміння визначити, які частини судна необхідно оглянути кожний раз для того, щоб всі частини судна були оглянуті за певний період.													*						*
Виявлення елементів конструкції судна, які мають вирішальне значення для його безпеки.													*	*					*
Визначення причин корозії у вантажних приміщеннях та баластних танках, а також яким чином можливо визначити та попередити корозію.													*						*
Знання процедур проведення перевірок.																*			*
Вміння пояснити, яким чином забезпечити надійне виявлення дефектів та пошкоджень.																*			*
Розуміння мети «Розширеної програми огляду».																*			*
Знання заходів застереження, яких необхідно вживати для запобігання забрудненню морського середовища.						*										*			*
Знання заходів з боротьби із забрудненнями та все пов'язане з цим обладнання.						*										*			*
Розуміння важливості запобіжних заходів для охорони морського середовища.						*										*			*
Знання та застосування інформації про остигність, посадку та напруження, діаграм та пристрій для розрахунку напружень корпусу.													*		*		*		*

Розуміння основних заходів, яких необхідно вживати у випадку часткової втрати плавучості у непоподженному стані.									*	*	*	*		*		*
Розуміння основних принципів водонепроникності.									*	*				*		*
Знання основних елементів конструкцій судна та правильних назв частин їх.									*	*				*		*
Уміння організовувати навчання з боротьби з пожежею.										*			*	*		*
Знання видів та хімічної природи загоряння.								*					*	*		*
Знання систем пожежогасіння.								*					*	*		*
Знання дій, які повинні вживатися у випадку пожежі, пожежі паливних систем.								*					*	*		*
Вміння організовувати навчання із залишення судна та вміння управляти рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для їхнього спуску на воду, а також користуватися обладнанням для них, зокрема радіообладнанням рятувальних засобів, супутниковими АРБ, пошуковими та рятувальними транспондерами, гідростистемами й термоахисними засобами.													*	*		*
Практичне застосування медичних керівництв та медичних консультацій, отриманих за допомогою радіо, зокрема вміння вжити ефективних заходів на основі таких знань під час нещасних випадків або захворювань, типових для суднових умов.													*	*		*
Знання способів особистого виживання.										*			*	*		*
Знання способів запобігання пожежі та вміння боротися з вогнем і гасити пожежі													*	*		*
Знання прийомів першої допомоги.													*	*		*
Знання особистої безпеки та громадських обов'язків								*	*							*
Знання відповідних конвенцій ІМО, які стосуються охорони людського життя на морі та охорони морського середовища							*		*				*	*		*
Знання питань управління персоналом судна та його підготовки										*			*			*
Знання відповідних міжнародних морських конвенцій та рекомендацій, а також національного законодавства.									*							*
Уміння застосовувати методи управління задачами та робочим навантаженням, у тому числі планування та координація; призначення персоналу; обмеження часу та ресурсів; визначення черговості													*			*
Знання методів ефективного управління ресурсами та вміння їх застосовувати: розподіл особового складу, покладання обов'язків і встановлення черговості використання ресурсів; ефективний зв'язок на судні та на березі; прийняття рішень з урахуванням досвіду роботи в команді; впевненість та керівництво, у тому числі мотивація; досягнення та підтримка информованості про ситуацію.										*			*			*
Знання методів прийняття рішень та уміння їх застосовувати: оцінка ситуації та ризику; виявлення і розгляд вироблених варіантів; вибір курсу дій; оцінка ефективності результату.										*			*			*